

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2006 r.

w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy ze źródłami promieniowania jonizującego¹⁾

Na podstawie art. 45 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. - Prawo atomowe (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz.1689 z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania techniczne i wymagania ochrony radiologicznej dotyczące pracowni stosujących źródła promieniotwórcze lub urządzenia zawierające takie źródła oraz wymagania dotyczące urządzeń wytwarzających promieniowanie jonizujące i pracowni stosujących takie urządzenia;
- 2) wzory tablic informacyjnych do oznakowania wejść do pracowni, wzór tablicy informacyjnej do oznakowania miejsca przechowywania źródeł promieniotwórczych;
- 3) podział pracowni izotopowych z otwartymi źródłami promieniotwórczymi na klasy i kryteria tego podziału;
- 4) wymagania dotyczące pracy ze źródłami promieniotwórczymi, urządzeniami zawierającymi takie źródła oraz urządzeniami wytwarzającymi promieniowanie jonizujące, stosowanymi poza pracowniami, o których mowa w pkt 1;
- 5) sposób prowadzenia kontroli źródeł promieniowania jonizującego oraz ewidencji źródeł promieniotwórczych, częstotliwość tej kontroli i sposób dokumentowania jej wyników;
- 6) wzory kart ewidencyjnych do prowadzenia ewidencji źródeł promieniotwórczych, okres przechowywania tych kart i innych dokumentów ewidencji;
- 7) dokumenty ewidencji, których kopie stanowią podstawę wpisu do rejestru źródeł wysokoaktywnych, z którymi jest wykonywana działalność związana z narażeniem, oraz innych zamkniętych źródeł promieniotwórczych stosowanych i przechowywanych w jednostkach organizacyjnych wykonujących na podstawie zezwolenia działalność polegającą na stosowaniu lub przechowywaniu źródeł promieniotwórczych lub urządzeń zawierających takie źródła;
- 8) częstotliwość przekazywania kopii dokumentów ewidencji Prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki, a także okres przechowywania przez niego tych kopii.

¹⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy 2003/122/Euratom z dnia 22 grudnia 2003 r. w sprawie kontroli wysoce radioaktywnych źródeł zamkniętych i odpadów radioaktywnych (Dz. Urz. UE L 346 z 31.12.2003, str. 57; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, Rozdz. 15, t. 7, str. 694)

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 oraz z 2006 r. Nr 52, poz. 378)

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) akcelerator - urządzenie wytwarzające promieniowanie jonizujące w wyniku przyspieszania cząstek naładowanych, w szczególności: przyspieszacz liniowy, betatron, cyklotron, generator neutronów;
- 2) aparat rentgenowski - aparat lub zestaw składający się z urządzeń przeznaczonych do wytwarzania i wykorzystywania promieniowania rentgenowskiego, w którym źródłem promieniowania jonizującego jest lampa rentgenowska;
- 3) grupy izotopów - grupy, na które dzieli się izotopy promieniotwórcze w zależności od wartości skutecznej dawki obciążającej przy jednostkowym wniknięciu izotopu do organizmu drogą oddechową;
- 4) otwarte źródło promieniotwórcze - źródło promieniotwórcze nie będące zamkniętym źródłem promieniotwórczym;
- 5) pomieszczenie do napromieniania - pomieszczenie, w którym w celu napromieniania jest wyprowadzana wiązka promieniowania z zainstalowanego akceleratora, aparatu rentgenowskiego lub urządzenia zawierającego zamknięte źródło promieniotwórcze, oraz pomieszczenie, w którym w celu napromieniania jest wyprowadzane źródło promieniotwórcze z urządzenia zawierającego zamknięte źródło promieniotwórcze;
- 6) pomieszczenie terapeutyczne - pomieszczenie do napromieniania, w którym wyprowadzana wiązka promieniowania lub wyprowadzane źródło promieniotwórcze są wykorzystywane do prowadzenia leczenia promieniowaniem jonizującym;
- 7) pracownia - pracownię rentgenowską, pracownię akceleratorową i pracownię izotopową;
- 8) pracownia akceleratorowa - zespół pomieszczeń z zainstalowanym akceleratorem, w skład których wchodzi co najmniej jedno pomieszczenie do napromieniania;
- 9) pracownia izotopowa - pomieszczenie lub zespół pomieszczeń przeznaczonych do pracy z otwartymi lub zamkniętymi źródłami promieniotwórczymi oraz urządzeniami zawierającymi zamknięte źródła promieniotwórcze;
- 10) pracownia rentgenowska - pomieszczenie do pracy z aparatem rentgenowskim lub zespół pomieszczeń składających się przynajmniej z jednego pomieszczenia do pracy z aparatem rentgenowskim lub pomieszczenia do napromieniania;
- 11) sterownia - pomieszczenie, z którego kieruje się zdalnie pracą akceleratora, aparatu rentgenowskiego lub urządzenia zawierającego zamknięte źródło promieniotwórcze;

- 12) śluza sanitarno-dozymetryczna - wydzielony teren pracowni izotopowej z otwartymi źródłami promieniotwórczymi, wyposażony w stacjonarny przyrząd dozymetryczny i urządzenia sanitarne (umywalkę, a jeżeli wymagają tego prowadzone prace, również natrysk), przystosowany do usuwania zewnętrznych skażeń promieniotwórczych z powierzchni ciała ludzkiego, ze środków ochrony indywidualnej oraz do zmiany odzieży i obuwia roboczego;
- 13) świadectwo źródła - dokumentację źródła promieniotwórczego, sporządzoną przez producenta tego źródła;
- 14) świadectwo wyjściowego materiału promieniotwórczego - dokumentację wyjściowego materiału promieniotwórczego, sporządzoną przez producenta tego materiału;
- 15) wyjściowy materiał promieniotwórczy - materiał tarczowy po aktywacji lub inny materiał wykorzystywany do produkcji źródeł promieniotwórczych;
- 16) zezwolenie - zezwolenie na wykonywanie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe.

§ 3. Bezpieczeństwo pracy ze źródłami promieniowania jonizującego wymaga przestrzegania zasady ograniczenia narażenia, przez skracanie czasu narażenia, zwiększanie odległości od źródła promieniowania jonizującego, ograniczanie pola tego promieniowania i eliminowanie skażeń promieniotwórczych, w szczególności przez:

- 1) stosowanie wyposażenia i sprzętu zgodnie z ich przeznaczeniem oraz zaleceniami producenta;
- 2) stosowanie środków ochrony indywidualnej;
- 3) dopuszczanie do pracy na poszczególnych stanowiskach pracy osób przeszkolonych i posiadających uprawnienia wymagane do pracy na tych stanowiskach;
- 4) stałą kontrolę stosowanych procedur oraz bieżącą kontrolę i konserwację eksploatowanych urządzeń.

Rozdział 2

Wymagania techniczne i wymagania ochrony radiologicznej dotyczące pracowni stosujących źródła promieniotwórcze lub urządzenia zawierające takie źródła oraz wymagania dotyczące urządzeń wytwarzających promieniowanie jonizujące i pracowni stosujących takie urządzenia

§ 4. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do aparatów rentgenowskich do celów diagnostyki medycznej, radiologii zabiegowej, radioterapii powierzchniowej i radioterapii schorzeń nienowotworowych oraz pracowni stosujących takie aparaty.

§ 5. 1. Stopień osłabienia promieniowania jonizującego przez ściany zewnętrzne i stropy pracowni zapobiega otrzymaniu przez osoby z ogółu ludności w ciągu kolejnych 12 miesięcy dawki skutecznej (efektywnej) promieniowania jonizującego, związanej z prowadzeniem działalności z promieniowaniem jonizującym w pracowni, przekraczającej:

- 1) 0,1 milisiwerta (mSv), w przypadku pracowni zlokalizowanej w budynku mieszkalnym albo w budynku zamieszkania zbiorowego,
 - 2) 0,3 milisiwerta (mSv), w przypadku pozostałych pracowni
- z uwzględnieniem czasu narażenia tych osób, rodzaju prowadzonych w pracowni prac i rodzaju stosowanych osłon.

2. Pracownię wyposaża się, zależnie od rodzaju prowadzonych prac, w:

- 1) sprzęt dozymetryczny dostosowany do używanych źródeł promieniowania jonizującego;
- 2) stałe lub ruchome osłony przed promieniowaniem jonizującym;
- 3) pojemniki do przechowywania źródeł i odpadów promieniotwórczych;
- 4) środki ochrony indywidualnej przed skażeniami promieniotwórczymi i napromienieniem;
- 5) wentylację grawitacyjną, chyba że dla danego rodzaju lub klasy pracowni jest wymagana wentylacja mechaniczna, a jeżeli producent urządzeń zainstalowanych w pracowni tego wymaga, także w klimatyzację;
- 6) instalację wodną i kanalizacyjną.

3. Wejście do pracowni oznacza się tablicami informacyjnymi, których wzory są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

4. Źródła i odpady promieniotwórcze przechowuje się w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenianie się skażeń promieniotwórczych.

5. Miejsce przechowywania źródeł promieniotwórczych oznacza się tablicą informacyjną, której wzór jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia, a miejsce przechowywania odpadów promieniotwórczych tablicą informacyjną do oznaczania magazynu odpadów promieniotwórczych, której wzór jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego (Dz. U. Nr 230, poz. 1925).

6. W pomieszczeniu, w którym są przechowywane źródła lub odpady promieniotwórcze, nie przechowuje się substancji łatwopalnych, wybuchowych, wydzielających opary żrące i powodujących korozję, a także gazów sprężonych.

7. Dokumentacja pracowni zawiera:

- 1) zezwolenie;
- 2) regulamin pracy;

3) instrukcje pracy ze źródłami promieniowania jonizującego, ustalające szczegółowe postępowanie w zakresie ochrony radiologicznej dla każdego rodzaju wykonywanych prac;

4) zakładowy plan postępowania awaryjnego;

5) rejestr wyników pomiarów dozymetrycznych w środowisku pracy;

6) wykaz pracowników wykonujących pracę w pracowni, z podziałem na kategorie A i B;

a w zależności od rodzaju prac prowadzonych w pracowni, także:

7) opisy techniczne i instrukcje obsługi akceleratorów, aparatów rentgenowskich lub urządzeń zawierających źródła promieniotwórcze;

8) instrukcję postępowania przeznaczoną dla pacjentów, którym podano substancję promieniotwórczą w celu medycznej diagnostyki lub leczenia;

9) instrukcje obsługi i świadectwa wzorcowania sprzętu dozymetrycznego;

10) ewidencję źródeł i odpadów promieniotwórczych oraz ewidencję materiałów jądrowych;

11) rejestr dawek indywidualnych promieniowania jonizującego otrzymanych przez pracowników.

8. W przypadku, gdy prace prowadzone w pracowni mogą spowodować przekroczenie limitu użytkowego dawki (ogranicznika dawki) ustalonego w zezwoleniu, osoby biorące udział w pracach wyposaża się w akustyczne indywidualne sygnalizatory promieniowania jonizującego.

9. Pracownie izotopowe lokalizuje się w miejscach zabezpieczonych przed zalaniem wodą w budynkach zaliczonych, zgodnie z przepisami prawa budowlanego, co najmniej do klasy D odporności pożarowej, przy czym pomieszczenia, w których są przechowywane źródła i odpady promieniotwórcze - co najmniej do klasy B odporności pożarowej.

§ 6. W przypadku pracowni izotopowej z zamkniętymi źródłami promieniotwórczymi oraz pracowni izotopowej z urządzeniami zawierającymi źródła promieniotwórcze (pracownie klasy Z):

1) powierzchnia pomieszczenia, w którym są prowadzone prace ze źródłami promieniotwórczymi, nie może być mniejsza niż 10 m^2 , przy czym w pracowni klasy Z przeznaczonej do celów medycznych powierzchnia pomieszczenia terapeutycznego nie może być mniejsza niż 20 m^2 ;

2) wielkość wolnej powierzchni w pomieszczeniach przeznaczonych do prac ze źródłami promieniotwórczymi nie może być mniejsza niż 5 m^2 na jednego pracownika wykonującego pracę w pracowni.

§ 7. 1. Powierzchnia pomieszczenia pracowni rentgenowskiej, w którym jest zainstalowany aparat rentgenowski defektoskopowy lub inny aparat rentgenowski o energii promieniowania powyżej 300 keV, nie może być mniejsza niż 20 m².

2. Powierzchnia pomieszczenia pracowni rentgenowskiej, w którym jest zainstalowany aparat rentgenowski o energii promieniowania do 300 keV, nie może być, z zastrzeżeniem § 8, mniejsza niż 10 m², chyba że w zezwoleniu określono inaczej.

3. Wysokość pomieszczenia weterynaryjnej pracowni rentgenowskiej, w którym jest zainstalowany aparat rentgenowski, nie może być mniejsza niż 2,5 m, a jeżeli łączny czas przebywania w nim pracownika nie przekracza czterech godzin na dobę, nie może być mniejsza niż 2,2 m.

4. Powierzchnia pomieszczenia do napromieniania w pracowni akceleratorowej nie może być mniejsza niż 20 m², chyba że w zezwoleniu określono inaczej.

5. W pracowniach akceleratorowych, rentgenowskich z wyjątkiem weterynaryjnych pracowni rentgenowskich, oraz w pracowniach klasy Z z wydzieloną sterownią:

1) wejście do pracowni wyposaża się w sygnalizację świetlną informującą o włączeniu zasilania aparatu lub akceleratora wysokim napięciem lub umieszczeniu źródła promieniotwórczego w pozycji roboczej;

2) geometria ustawienia osłon stałych wyklucza możliwość padania pierwotnej wiązki promieniowania jonizującego na drzwi do pomieszczenia do napromieniania;

3) w pomieszczeniach terapeutycznych instaluje się wentylację mechaniczną nawiewno-wyciągową zapewniającą co najmniej 6-krotną wymianę powietrza na godzinę, chyba że producent zainstalowanego źródła promieniowania jonizującego wymaga częstszej wymiany powietrza;

4) konstrukcja drzwi umożliwia ich otwarcie od wewnątrz i od zewnątrz pomieszczenia do napromieniania.

6. Poza wymaganiami określonymi w ust. 5, w wyposażonych w wydzieloną sterownię:

1) pracowniach akceleratorowych, rentgenowskich z wyjątkiem weterynaryjnych pracowni rentgenowskich, oraz w pracowniach klasy Z, zapewnia się łączność głosową i wizualną między sterownią a pomieszczeniem terapeutycznym;

2) pracowniach akceleratorowych i rentgenowskich z wyjątkiem weterynaryjnych pracowni rentgenowskich, stosuje się system uniemożliwiający włączenie zasilania aparatu rentgenowskiego lub akceleratora wysokim napięciem przy otwartych drzwiach do pomieszczenia do napromieniania;

3) w pracowniach klasy Z stosuje się system powodujący umieszczenie źródeł w pozycji ochronnej, przy otwieraniu drzwi do pomieszczenia do napromieniania.

§ 8. 1. Powierzchnia pomieszczenia weterynaryjnej pracowni rentgenowskiej wykonującej badania małych zwierząt, w którym jest zainstalowany aparat rentgenowski, ma zapewnić, żeby przy typowym badaniu diagnostycznym - w przypadku aparatu przenośnego lub przy zawieszanej głowicy i wiązce skierowanej w dół - źródło promieniowania znajdowało się co najmniej 1 m od najbliższej ściany.

2. Powierzchnia pomieszczenia weterynaryjnej pracowni rentgenowskiej dla zwierząt większych, w którym jest zainstalowany aparat rentgenowski, ma zapewnić, żeby źródło promieniowania znajdowało się co najmniej 1,5 m od najbliższej ściany.

§ 9. W urządzeniach wytwarzających promieniowanie jonizujące niewykorzystywane do celów diagnostycznych, terapeutycznych lub zastosowań naukowych i technicznych, emitowane przez lampy próżniowe wzbudzone przez napięcie przekraczające 5 kV, moc dawki tego promieniowania w odległości 0,05 m od dowolnej dostępnej powierzchni urządzenia nie może przekraczać 5 mikrogramów na godzinę ($\mu\text{Gy/h}$).

§ 10. 1. Aparaty rentgenowskie oraz akceleratory:

- 1) użytkuje się zgodnie z wymaganiami środowiskowymi i warunkami zasilania elektrycznego określonymi w opisie technicznym oraz zgodnie z instrukcją eksploatacyjną;
- 2) konserwuje się zgodnie z zaleceniami określonymi w instrukcji eksploatacyjnej;
- 3) poddaje się regularnej kontroli zgodnie z programem bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, a także kontroli kalibracji.

2. Budowa aparatów rentgenowskich oraz akceleratorów zapewnia bezpieczeństwo elektryczne i mechaniczne przez:

- 1) ochronę przed niebezpieczeństwem urazu, mogącego powstać w wyniku dotknięcia aparatu rentgenowskiego lub akceleratora;
- 2) ochronę przed powstaniem temperatury lub łuku elektrycznego, mogących spowodować niebezpieczeństwo.

§ 11. 1. Budowa aparatów rentgenowskich zapewnia:

- 1) możliwość zamontowania ograniczników promieniowania odpowiadających przeznaczeniu aparatu rentgenowskiego;
- 2) ograniczenie mocy dawki promieniowania przy zamkniętym okienku wiązki promieniowania i przy najwyższych parametrach eksploatacji podanych przez producenta do wartości, która nie przekracza:

a) 25 $\mu\text{Gy/h}$ w odległości 0,5 m od ogniska lampy - dla aparatów rentgenowskich stosowanych do dyfrakcji promieni rentgenowskich, mikroradiografii i rentgenowskiej analizy spektralnej,

b) 2,5 mGy/h, dla napięcia do 200 kV włącznie, lub 10 mGy/h, dla napięcia powyżej 200 kV, w odległości 1 m od ogniska lampy - dla pozostałych rodzajów aparatów rentgenowskich;

3) dla aparatów rentgenowskich, w których obudowa ochronna osłania lampę rentgenowską oraz napromieniany obiekt, ograniczenie mocy dawki w odległości 0,1 m od dostępnej powierzchni obudowy do wartości, która nie przekracza:

a) 7,5 $\mu\text{Gy/h}$ (aparaty rentgenowskie w pełni ochronne),

b) 25 $\mu\text{Gy/h}$ (aparaty rentgenowskie o wysokiej ochronności).

2. Aparaty rentgenowskie w pełni ochronne i aparaty rentgenowskie o wysokiej ochronności wyposaża się w dwa niezależne zabezpieczenia, uniemożliwiające ich eksploatację przy otwarciu obudowy.

3. Aparatów rentgenowskich w pełni ochronnych nie wyposaża się w zabezpieczenia, o których mowa w ust. 2, jeżeli stosowanie aparatu rentgenowskiego nie pozwala na zamknięcie jego obudowy, a moc dawki w dostępnym miejscu otwartej obudowy nie przekracza 7,5 $\mu\text{Gy/h}$.

4. Aparatów rentgenowskich o wysokiej ochronności nie wyposaża się w zabezpieczenia, o których mowa w ust. 2, jeżeli moc dawki w przestrzeni wewnętrznej aparatu rentgenowskiego, przy maksymalnych parametrach, w żadnym punkcie nie przekracza 0,25 mGy/h albo stosowanie aparatu rentgenowskiego nie pozwala na zamknięcie jego obudowy, a moc dawki w dostępnym miejscu otwartej obudowy nie przekracza 25 $\mu\text{Gy/h}$.

5. Aparaty rentgenowskie diagnostyczne do celów weterynaryjnych wyposaża się w:

1) filtry umożliwiające filtrację nie mniejszą niż wartość równoważna 1,5 mm aluminium (Al);

2) przycisk do zdalnego wyzwalania ekspozycji zapewniający operatorowi zachowanie odległości co najmniej 2 m od ogniska lampy;

3) urządzenie sygnalizujące w sposób akustyczny lub optyczny wykonanie ekspozycji; sygnalizacja ma być widoczna i słyszalna z miejsca uruchomienia wyzwalacza;

4) wskaźniki natężenia prądu i napięcia na lampie rentgenowskiej;

5) świetlny wskaźnik napromienianego pola, zapewniający średnie natężenie oświetlenia pola nie mniejsze niż 100 luksów (lx) w płaszczyźnie prostopadłej do osi wiązki w odległości 1 m od ogniska, jeżeli odległość ta w normalnych warunkach pracy jest mniejsza niż 1 m.

§ 12. 1. Akcelerator terapeutyczny zapewnia:

- 1) bezpieczeństwo pacjenta podczas leczenia;
- 2) sygnalizację obecności wiązki promieniowania w pomieszczeniu terapeutycznym oraz w sterowni;
- 3) kontrolę dawki promieniowania i mocy dawki promieniowania z użyciem dwóch niezależnych od siebie torów dozymetrycznych;
- 4) zachowanie zapisu wskazań dotyczących dawki promieniowania po zakończeniu napromieniania.

2. Budowa akceleratora zapewnia zakończenie lub przerwanie napromieniania, w przypadku gdy:

- 1) w sytuacji prawidłowego przebiegu terapii promieniowaniem jonizującym, system pomiaru dawki promieniowania wskazał osiągnięcie wartości dawki promieniowania ustalonej przed rozpoczęciem napromieniania;
- 2) występuje różnica między wskazaniem niezależnych torów dozymetrycznych przekraczająca 5% tych wskazań;
- 3) pomiar czasu napromieniania osiągnął wartość ustaloną przed rozpoczęciem napromieniania.

§ 13. 1. W zależności od aktywności stosowanych jednocześnie izotopów promieniotwórczych i ich przynależności do grupy izotopów promieniotwórczych pracownie izotopowe z otwartymi źródłami promieniotwórczymi zalicza się do klasy III, II i I, zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia.

2. Grupy izotopów, o których mowa w ust. 1, są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

3. Zamknięte źródła promieniotwórcze mogą być stosowane w pracowniach izotopowych z otwartymi źródłami promieniotwórczymi.

§ 14. 1. W przypadku pracowni izotopowej klasy III:

- 1) zapewnia się spełnienie wymagań, o których mowa w § 6;
- 2) zapewnia się jej lokalizację w:
 - a) obiekcie budowlanym, który nie jest budynkiem mieszkalnym ani budynkiem zamieszkania zbiorowego lub
 - b) wyodrębnionej, niemieszkalnej części budynku mieszkalnego lub budynku zamieszkania zbiorowego, z osobnym wejściem oraz osobnymi drogami komunikacji wewnętrznej;

3) powierzchnie robocze wykonuje się w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenianie się skażeń promieniotwórczych oraz umożliwiający ich usuwanie;

4) jeżeli jest to konieczne ze względu na rodzaj prowadzonych prac stanowiska pracy wyposaża się w wyciągi radiochemiczne, a także w komory rękawicowe lub inne urządzenia uniemożliwiające rozprzestrzenianie się skażeń promieniotwórczych;

5) podłogi, ściany i instalacje przygotowuje się w sposób umożliwiający usunięcie powstałych na ich powierzchniach skażeń promieniotwórczych;

6) zapewnia się wentylowanie mechaniczne pomieszczeń odrębnym systemem wentylacyjnym umożliwiającym co najmniej 3-krotną wymianę powietrza w ciągu godziny;

7) w zależności od rodzaju prowadzonych prac z otwartymi źródłami promieniotwórczymi zapewnia się:

a) pomiar zawartości substancji promieniotwórczych w powietrzu i ściekach usuwanych z tej pracowni,

b) zbieranie oraz przechowywanie stałych i ciekłych odpadów promieniotwórczych w specjalnych pojemnikach lub zbiornikach,

c) oczyszczanie usuwanego z tej pracowni powietrza,

d) podciśnienie w szczelnych komorach roboczych, wynoszące co najmniej 200 Pa (paskali) w stosunku do otoczenia.

2. W pracowni izotopowej klasy III nie jest dopuszczalne wykonywanie czynności, które mogłyby ułatwić wprowadzenie substancji promieniotwórczych do wnętrza organizmu, w szczególności spożywanie posiłków i palenie tytoniu.

3. Organizacja pracy w pracowni izotopowej klasy III zapewnia komunikację między pomieszczeniami bez konieczności wychodzenia na zewnątrz pracowni.

4. Jeżeli pracownia klasy III jest wyposażona w magazyn źródeł promieniotwórczych lub odpadów promieniotwórczych znajdujący się poza pracownią, to przepis ust. 3 nie ma zastosowania do tego magazynu.

§ 15. W przypadku pracowni izotopowej klasy II:

1) zapewnia się spełnienie wymagań określonych dla pracowni izotopowej klasy III;

2) powierzchnię, z wyłączeniem śluzy sanitarno-dozymetrycznej i pomieszczenia do przechowywania źródeł i odpadów promieniotwórczych, nie mniejszą niż 15 m²;

3) wejście i wyjście przez służę sanitarno-dozymetryczną;

4) wentylację mechaniczną nawiewno-wyciągową gwarantującą:

a) przepływ powietrza w kierunku pomieszczeń, w których istnieje większe prawdopodobieństwo powstawania skażeń promieniotwórczych,

b) ruch powietrza lub układ ciśnień, który zapobiega rozprzestrzenianiu się skażeń promieniotwórczych powstających na stanowiskach pracy,

c) wyrzut powietrza na wysokości co najmniej 1 m ponad kalenicą budynku pracowni izotopowej klasy II i budynku sąsiadującego;

5) oznaczenie w sposób trwały i widoczny środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego;

6) przechowywanie źródeł i odpadów promieniotwórczych w wydzielonym magazynie, o wentylacji mechanicznej nawiewno-wyciągowej zapewniającej w czasie przebywania tam pracowników co najmniej 6-krotną wymianę powietrza w ciągu godziny, przy czym włączenie wentylacji następuje co najmniej 10 minut przed wejściem pracowników do magazynu.

§ 16. W przypadku pracowni izotopowej klasy I:

1) zapewnia się spełnienie wymagań określonych dla pracowni izotopowej klasy II, z tym, że pracownia klasy I może być zlokalizowana tylko w obiekcie budowlanym, który nie jest budynkiem mieszkalnym ani budynkiem zamieszkania zbiorowego;

2) źródła i odpady promieniotwórcze przechowuje się oddzielnie, w wydzielonych magazynach, o wentylacji mechanicznej nawiewno-wyciągowej zapewniającej w czasie przebywania tam pracowników co najmniej 6-krotną wymianę powietrza w ciągu godziny, przy czym włączenie wentylacji następuje co najmniej 10 minut przed wejściem pracowników do magazynu.

§ 17. W przypadku pracowni, w których są stosowane źródła promieniowania jonizującego w celach medycznych, wymaga się dodatkowo spełniania odpowiednich wymagań ogólnych, określonych w przepisach dotyczących pomieszczeń i urządzeń zakładów opieki zdrowotnej.

Rozdział 3

Wymagania dotyczące pracy ze źródłami promieniotwórczymi, urządzeniami zawierającymi takie źródła oraz urządzeniami wytwarzającymi promieniowanie jonizujące, stosowanymi poza pracowniami stosującymi źródła promieniotwórcze, urządzenia zawierające takie źródła lub urządzenia wytwarzające promieniowanie jonizujące

§ 18. 1. Źródła promieniotwórcze, urządzenia zawierające takie źródła oraz urządzenia wytwarzające promieniowanie jonizujące mogą być stosowane poza pracownią, jeżeli:

- 1) są zainstalowane na terenie jednostki organizacyjnej w sposób uniemożliwiający niekontrolowane narażenie osób i środowiska lub
- 2) zachodzi konieczność prowadzenia prac w terenie, a ochrona radiologiczna nie wymaga zastosowania stałych osłon przed promieniowaniem jonizującym i izolowania miejsc stosowania źródeł promieniowania jonizującego od otoczenia.

2. W warunkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2:

- 1) w przypadku prac wymagających stosowania otwartych źródeł promieniotwórczych, przed rozpoczęciem prac uzyskuje się zgodę właściciela lub administratora terenu, na którym prace mają być prowadzone oraz zawiadamia się o nich właściwego inspektora sanitarnego;
- 2) w razie możliwości przekroczenia limitu użytkowego dawki (ogranicznika dawki) ustalonego w zezwoleniu, osoby biorące udział w pracach wyposaża się w akustyczne indywidualne sygnalizatory promieniowania jonizującego;
- 3) wszystkie czynności związane ze stosowaniem otwartych źródeł promieniotwórczych wykonuje się w obecności inspektora ochrony radiologicznej;
- 4) w razie konieczności magazynowania źródeł i odpadów promieniotwórczych poza pracownią - przechowuje się je na terenie nadzorowanym w miejscu zabezpieczonym przed pożarem, zalaniem wodą i dostępem osób postronnych, stosując wymagania, o których mowa w § 5 ust. 4 - 6.

Rozdział 4

Kontrola źródeł promieniowania jonizującego oraz ewidencja źródeł promieniotwórczych

§ 19. 1. Kontrola źródeł promieniotwórczych obejmuje sprawdzenie, nie rzadziej niż raz na rok kalendarzowy:

- 1) zgodności stanu źródeł z dokumentami ewidencji źródeł promieniotwórczych;
- 2) szczelności zamkniętych źródeł promieniotwórczych;
- 3) warunków stosowania i przechowywania źródeł promieniotwórczych.

2. Wyniki kontroli szczelności zamkniętych źródeł promieniotwórczych rejestruje się w protokole kontroli, który zawiera w szczególności:

- 1) datę kontroli;
- 2) typ i numer zamkniętego źródła promieniotwórczego lub urządzenia zawierającego takie źródło;
- 3) rodzaj izotopu promieniotwórczego, jego aktywność oraz datę określenia aktywności;
- 4) typ i numer przyrządu, którym wykonano pomiary;
- 5) wynik pomiaru;
- 6) wyniki kontroli;
- 7) nazwę i adres instytucji oraz imię i nazwisko osoby, która przeprowadziła kontrolę.

3. W jednostkach organizacyjnych prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania i instalowania źródeł promieniotwórczych lub urządzeń zawierających takie źródła oraz obrotu nimi kontrolę, o której mowa w ust. 1, wykonuje się na bieżąco.

4. Kontrolę, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wykonuje się także po zdarzeniu radiacyjnym oraz innym incydencie mogącym mieć wpływ na szczelność źródła, w szczególności po pożarze, korzystaniu ze źródła przez osobę nieuprawnioną, czasowej utracie posiadania źródła i po odzyskaniu go po kradzieży.

§ 20. 1. Kontrola urządzeń zawierających źródła promieniotwórcze lub wytwarzających promieniowanie jonizujące przed wprowadzeniem ich do eksploatacji obejmuje sprawdzenie zgodności parametrów urządzenia z dokumentacją techniczną, w szczególności określenie mocy dawki promieniowania jonizującego w odległości 0,1 m i 1 m od obudowy urządzenia w kierunku innym niż kierunek wiązki promieniowania wyprowadzonego z urządzenia.

2. Wyniki kontroli, o której mowa w ust. 1, odnotowuje się w protokole zdawczo-odbiorczym urządzenia.

3. Kopię protokołu zdawczo-odbiorczego, o którym mowa w ust. 2, kierownik jednostki organizacyjnej prowadzący kontrolę przekazuje organowi wydającemu zezwolenie.

§ 21. 1. W jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność polegającą na wytwarzaniu i przetwarzaniu źródeł promieniotwórczych ewidencja obejmuje wyjściowe materiały promieniotwórcze oraz wyprodukowane źródła promieniotwórcze i jest prowadzona na karcie ewidencyjnej, której wzór jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. W jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność polegającą na obrocie źródłami promieniotwórczymi, produkcji, obrocie lub instalowaniu urządzeń zawierających źródła promieniotwórcze ewidencja obejmuje przychód i rozchód źródeł promieniotwórczych i jest prowadzona na karcie ewidencyjnej, której wzór jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 5.

3. W jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność polegającą na stosowaniu lub przechowywaniu źródeł promieniotwórczych lub urządzeń zawierających takie źródła ewidencja obejmuje odpowiednio stosowane lub przechowywane źródła promieniotwórcze i jest prowadzona na kartach ewidencyjnych, których wzory są określone w załącznikach nr 7-10 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 5.

4. W jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność polegającą na transporcie źródeł promieniotwórczych, z wyłączeniem transportu wewnątrz jednostki, ewidencja obejmuje dokumenty przewozowe określone w przepisach dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność ze źródłami wysokoaktywnymi ewidencja tych źródeł jest prowadzona na karcie ewidencyjnej, której wzór jest określony w załączniku nr 11 do rozporządzenia.

§ 22. 1. Karty ewidencyjne, o których mowa w § 21 ust. 1-3 i 5, kierownik jednostki organizacyjnej przechowuje przez okres 5 lat od chwili zakończenia działalności ze źródłem promieniotwórczym.

2. Dokumenty przewozowe, o których mowa w § 21 ust. 4, kierownik jednostki organizacyjnej przechowuje przez okres 3 lat od dnia zakończenia transportu źródeł promieniotwórczych.

3. Kierownik jednostki organizacyjnej wykonującej działalność, o której mowa w § 21 ust. 3, na której wykonywanie jest wymagane zezwolenie, sporządza ewidencję posiadanych zamkniętych źródeł promieniotwórczych według stanu na dzień 31 grudnia danego roku, na karcie ewidencyjnej, której wzór jest określony w załączniku nr 12 do rozporządzenia, oraz przesyła kopię tej karty Prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego.

4. Kierownik jednostki organizacyjnej wykonującej działalność, o której mowa w § 21 ust. 5, przesyła Prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki kopie kart ewidencyjnych źródeł wysokoaktywnych, z którymi prowadzi działalność:

- 1) niezwłocznie po wejściu w posiadanie źródła;
- 2) niezwłocznie po dokonaniu zmiany zapisu w karcie ewidencyjnej źródła;
- 3) niezwłocznie po przekazaniu źródła innej jednostce organizacyjnej;
- 4) niezwłocznie na żądanie Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki;
- 5) co roku w terminie do dnia 31 stycznia.

5. Kopie kart ewidencyjnych, o których mowa w ust. 3 i 4, stanowią podstawę wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 43c ust. 1 ustawy.

6. W przypadku zakończenia działalności przez jednostkę organizacyjną kierownik tej jednostki niezwłocznie przekazuje Prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki karty ewidencyjne, o których mowa w § 21 ust. 1-3 i 5.

7. Prezes Państwowej Agencji Atomistyki przechowuje kopie kart ewidencyjnych, o których mowa w ust. 3 i 4 oraz karty ewidencyjne, o których mowa w ust. 6, przez okres 30 lat od dnia ich otrzymania.

§ 23. Traci moc rozporządzenie z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy ze źródłami promieniowania jonizującego (Dz. U. Nr 239, poz. 2029).

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.